

DE EXCURSIE VAN ONZE HEEMKUNDEKRING NAAR DE BRABANTSE
LANDSCHAPSDAG OP 31 MEI 1970.

Op zondag 31 mei heeft het "Brabants Landschap" een excursie georganiseerd naar Boxmeer om daar onder de deskundige leiding van de heer P. Geenen een wandeling te maken door "Het Brestbosch" en "De Sassenkamp". Met warm en zonnig weer vertrokken we om ongeveer tien uur vanaf Hotel "De Kroon". Na aankomst in Boxmeer werden de auto's geparkeerd bij het café "De Witte Brug" aan de St. Anthonisweg, waar al enkele anderen, niet-Gemertsen, zaten te wachten om ook deze excursie mee te maken. Na de dorst gelest te hebben begon de wandeling. Vandaaruit konden we meteen het bos in. Behalve de heer Geenen begeleidde ons ook de boswachter van dit gebied. De gids vertelde ons, dat Boxmeer vroeger behoorde aan drie families, namelijk de familie Hengst, die de 105 ha. Brestbosch bezat, de familie Sassen van Ysselt, waaraan de Sassenkamp behoorde en dan nog de familie van de Mortel, die **eigenaresse** was van de rest van Boxmeer. Van de 105 ha. Brestbosch, wat nu natuurgebied is van Brabants Landschap, is 5 ha. overgegaan aan de gemeente Boxmeer voor recreatieve doeleinden. In ruil daarvoor is bij de Sassenkamp 5 ha. bijgekomen.

In het Bestbosch huizen de vos en de das, maar ook de buning, hermelijn en wezel; deze laatste drie vonden vroeger een veilige schuilplaats tussen of onder mutserd, maar waar vind je die nu nog? Om hierin tegemoet te komen, heeft men een hoop gemaakt van omgekapte boomstammen en wortelstronken. De zwarte specht met rode kuif nestelt hier in de bomen het is te zien aan het ronde gat. Om de insecten te jagen, klopt ze met de snavel tegen de boom en gaat dan aan de andere kant kijken, of ze eruit komen. De bergvlier, die in het stroomgebied van de Maas voorkomt, vind je hier ook, maar alleen met rode bes. Hier zie je nog de houtwallen, waarmee vroeger de grond afgebakend werd. Een zeer grote bosmierenhoop trok onze aandacht. Hij kan wel meer dan twintig jaar oud zijn. Zij leven van bladluis, die een zoetachtige stof afscheiden. De bruidsvlucht wordt gehouden op 14 - 1500 ~~mster~~ hoogte, alleen de sterken kunnen dit volbrengen en zo blijft de kolonie gezond. Zij kan wel uit 70 - 100.000 medewerkers bestaan. In dit bos zie je weinig of geen hoog opge-

schoten berken en eiken, maar uit één 5 - 10 dunnere bomen. Ze hebben de eerste boom boven de grond afgekap't en nu zijn de slapende ogen uitgeschoten; dit geeft een lager en voller bos. Onderstaand gewas komt hier nagenoeg niet voor, dit verstikt, omdat er te weinig licht bij kan. We zagen een lariks of lork, de den, die in de winter zijn, naalden verliest, waar de bliksem was ingeslagen; van boven tot onder liep er een streep over, waar de bast af was. De das, een nachtdier, aast hier op dauwworm, maar moet deze bij de Maas gaan halen. Als hij zijn behoefte doet, krabt hij eerst een kuiltje net als een kat, maar stopt het niet onder en zo is zijn aanwezigheid te constateren. Dat er reeën zitten, ziet men aan "de veegplaatsen, waar de schors van de bomen is geschuurd. Dit doet de reebok, als hij de huid van het gewei wil schuren, als ze dood is en dan mogelijk gaat kriebelen; die huid zit om het nieuwe gewei, wat hij elk jaar krijgt.

Wanneer de bomen uitschieten, heeft niets met de tijd of maanden van het jaar te maken, maar pas na een bepaald aantal graden warmte. Soms wordt een stuk bos omgekap't, het hout laten ze liggen voor de humus; dit moet wel voor St. Jan gebeuren, anders schieten de slapende ogen niet meer uit. Aan de rand van dit bos troffen we de ratelpopulier, zo genoemd naar het ratelen van het blad. Ook zagen we hier de zomereik, te kennen aan de gesteelde blaadjes, die de winter-eik niet heeft. Op sommige plaatsen stond buntgras, waar vroeger hei gestaan had; dit is een storingsplant, oorzaak de waterleiding, maar na verloop van tijd komt de hei vanzelf weer terug. We hielden even stil bij de berkensigarenmakers; een kniptor legt eitjes op de blaadjes, geeft er 'n knip in, zodat ze kunnen oprollen, dan worden ze bruin en lijken op sigaartjes. Ook zie je vaak in de struiken koekkoekspuug zitten. De schuimcicade legt eitjes in het oksel van de bladsteel, de jonge insekten zuigen het sap er uit, dat op zeepsop gelijkt en dat dient ter bescherming en voor het uitdrogen.

Na deze morgenwandeling reden we naar Rijkevoort om bij Fun en Miet aan een welvoorzienere tafel kracht op te doen voor de middagwandeling in de Sassenkamp. Dit is een lange, smalle strook van circa 200 meter breed. In de lengte treft men

er drie verschillende soorten bossen. Eerst had je het eiken-berkenbos, dan het elsenbroekbos en vervolgens het essentos- Het typische hiervan is, dat de grond steeds beter wordt en de beste grond hier is die van het essenbos. In deze bossen groeien vele en veelsoortige planten o.a. salomonszegel, kamperfoelie, de hondsroos; dit is de plant, waar alle rozen uit gekweekt zijn. Verder de meidoorn met een of twee stampers, vogelkers, zo genoemd, omdat de vogel die verspreidt, kleefkruid, bereklauw vanwege de haren op de stengel, wilgenroosje, ook weer een storingsplant, 'n speciale soort muur met drie nerven, drie duidelijke lijnen onder het blad, moerasspirea, nagelkruid, keverorchidee, jammer dat deze laatste hier nooit tot bloei komt, daar er te weinig licht bij kan. De wilgenamandel komt altijd in struikvorm voor, deze had drie barsten in de schors, daar kun je aan zien, dat hij uit drie generaties bestaat. Rode en zwarte aalbes, hondsdrif, varens, de witte en blauwe smeewortel, riet, zwaluwtong, knoop- of wambuiskruid.

Ongeveer aan het einde van de wandeling kwamen we voorbij gagelstruiken. De gids plukte wat af en liet het ruiken Vanwege de sterke geur wordt het ook wel brabantse myrrhe genoemd. Hij vertelde, dat zijn vader het in de oorlog plukte en het op de beddeplank legde om de vlooiën te verdrijven. Het is vooral wat de middag betreft, maar een greep van wat we gezien hebben; het was zoveel, dat ik het niet allemaal kon bijhouden en opnemen.

Alles bij elkaar een prettige, leerzame en gezonde excursie. Dank aan de organisatoren.

Zr.Monica.

G E M E R T S   D I A L E C T .

Mijn laatste artikel over dit onderwerp hebt u kunnen lezen in Gemerts Heem, nr.36 herfst 1969. In hetzelfde nummer reageerde de Heer M.H.J.Pennings in een in het Gemerts geschreven artikel op mijn mededeling dat ik niet wist wat het tweede gedeelte van de uitdrukking "win 't mar en wis mar twae!" betekende. Van kaarten weet ik zo goed als niets en was dan ook zeer verbaasd te lezen, dat het iets met "kroisjasse" had te maken. Ik ben de Heer Pennings dan ook erkentelijk voor zijn snelle reactie.